

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az AKCS-országok fejlődését szolgáló regionális integráció”

(COM(2008) 604 végleges)

(2009/C 317/24)

Előadó: **Gérard DANTIN**

Társelőadó: **Luca JAHIER**

2008. október 1-jén az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az AKCS-országok fejlődését szolgáló regionális integráció

COM(2008) 604 végleges.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Külkapcsolatok” szekció 2009. május 27-én elfogadta véleményét. (Előadó: Gérard DANTIN, társelőadó: Luca JAHIER.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. július 15–16-án tartott, 455. plenáris ülésén (a július 16-i ülésnapon) 132 szavazattal, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Amint azt az EGSZB legutóbbi munkáiban már kifejtette, az AKCS-országok regionális integrációja fejlődésük egyik alapvető feltétele. Maga a fejlődés pedig hozzájárul majd az integráció elmélyítéséhez, megteremtve ezzel egy kedvező folyamat előfeltételeit.

1.2. **Ezért kedvezően fogadja a vizsgált közleményben szereplő elemzéseket és iránymutatásokat, és azt szeretné, hogy a regionális integráció ezentúl a cotonoui megállapodás 2010-es felülvizsgálatának egyik alkotóeleme legyen.**

1.3. Ugyanakkor sajnálja, hogy a közlemény nem vizsgálja a mostanáig felmerült nehézségeket, és nem fogalmazza meg világosabban a megvalósítás prioritásait.

1.4. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy bizonyos tényezők megkerülhetetlen szerepet játszanak a regionális integráció fejlődésében. **Az EU minden egyes ilyen tényezővel kapcsolatban fontos közreműködő szerepet játszhat, és kell is, hogy játsszon.**

1.5. A regionális integráció nem mélyülhet el az országok megnövekedett stabilitása nélkül. **A béke és a biztonság az EU prioritásai között kell hogy legyen.**

1.6. Az AKCS-országok fejlődése regionális integrációjuk egyik feltétele, ez az integráció pedig előmozdítja további fejlődésüket.

1.7. Ez a fejlődés elsősorban a következők függvénye:

– a gazdaság, a termelési struktúrák és a szolgáltatási rendszerek diverzifikációjához vezető növekedés tartalmának ártértékelése,

– az élelmiszerbiztonságot garantáló fenntartható vidékfejlesztés,

– a magánszektor, különösen a kvk-k megerősödése,

– a jó kormányzás a maga teljességében, nevezetesen az emberi és a munkavállalói jogok, a jogállamiság, a demokrácia, valamint a korrupció elleni küzdelem szempontjából. **Ez utóbbival kapcsolatban az EGSZB meglepőnek tartja, hogy a közlemény sehol sem említi meg a korrupciót,** és azt szeretné, ha a 10. EFA-ból az integráció fejlesztésére szánt 1,75 milliárd euró folyósítását a felhasználás nyomon követhetőségéhez kötnék.

– A nem állami szereplők hatékony részvétele a CARIFORUM–EU gazdasági partnerségi egyezménybe foglaltaknak megfelelően. Ebből a szempontból szükség van a társadalmi szakmai hálózatok mind politikai, mind pedig pénzügyi előmozdítására regionális szinten.

1.8. Az EGSZB a következő szempontok újragondolását szeretné:

– az EU legkülső régiói és a földrajzi környezetüket alkotó integrált AKCS-régiók közötti regionális együttműködések előmozdításának hasznossága és lehetőségei,

– a csupán egyetlen államot érdeklő köztes gazdasági partnerségi egyezmények által okozott lehetséges akadályok a regionális gazdasági partnerségi egyezmények megkötésével szemben, és ennek orvoslása,

- a már létrejöttektől eltérő csoportokat érintő gazdasági partnerségi egyezményekkel kapcsolatos tárgyalások regionális integrációra gyakorolt lehetséges akadályai,
- azok a regionális integrációt érintő lehetséges következmények, amelyekkel különösen Afrikában járhat az, hogy a nagy hatalmú gazdasági szereplők jellege megváltozott, és sokrétűbb lett az utóbbi években,
- a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság következményei.

2. Bevezetés

2.1. Megalapozottan állíthatjuk, hogy az új évezred fő tendenciája a globális verseny. A globalizáció lehetőségeire és kihívásaira adott válasz egyik eleme minden állam számára valamennyi kontinensen gazdaságuk regionális integrálása a szomszédos országok gazdaságával, nagyobb és versenyképesebb regionális gazdasági csoportosulások megteremtése (ALENA, ASEAN, APEC, MERCOSUR, CARIFORUM stb.), melyek célja a nemzetközi árucserékben történő részvétel, nemcsak államként, hanem regionális hatalomként is.

2.2. Ez a fejlődési folyamat sehol sem olyan égető, mint az AKCS-országokban, főként Afrikában⁽¹⁾, ahol több tényező együttes hatásai (viszonylag fejletlen gazdaság, nagy szegénység, kereskedelmi feltételek, a gyarmati időkből származó határok, rossz közigazgatás, egyes vidékeken gyakran tartós konfliktusok, korrupció stb.) egyelőre nem tették lehetővé számukra a nemzetközi árucserében való érdemi részvételt, piacaik jelentős mérete és a bennük rejlő lehetőségek ellenére sem.

2.3. A regionális integráció támogatása ezért az Európai Unió és az AKCS-országok közötti együttműködési politika egyik sarokköve lett. Az Európai Közösség által a gazdasági integrációs politikához nyújtott támogatás gyökerei 1969-re, a yaoundéi egyezményre nyúlnak vissza, amelyben megtalálható ennek a partnerségi segítségnyújtáshoz kapcsolódó koncepciónak a meghatározása. Ezután az EU több különböző egyezményt kötött (loméi és cotonoui egyezmény) és mind politikai, mind műszaki, mind pénzügyi téren folytatta az együttműködést⁽²⁾. A témát később továbbgondolták, és kiterjesztették az AKCS-országokon kívül a többi fejlődő országra is⁽³⁾. Ezenkívül meg kell említeni a 2007. december 8–9-én megrendezett lisszaboni EU–Afrika csúcstalálkozót is, amelyen a nyolc elfogadott cselekvési tervből az egyik a regionális integrációt és az infrastruktúrákat érinti⁽⁴⁾.

(1) A méretéből fakadó hatásán túlmenően Afrika képviseli az AKCS-támogatások 95 %-át.

(2) Lásd ezzel kapcsolatban a cotonoui egyezménybe foglalt egyértelmű rendelkezéseket mind a célkitűzések (1. cikk), mind pedig a regionális együttműködési és integrációs stratégia (28., 29. és 30. – Vö. I. melléklet) tekintetében. Ezek a rendelkezések továbbra is időszerteik, újrajavasolásuk és újraindításuk szükségesek.

(3) A Bizottság közleménye a fejlődő országok közötti regionális gazdasági integrációs törekvések közösségi támogatásáról, COM(1995) 219 végleges, 1995. június 16.

(4) A cél „az afrikai integráció programjának támogatása, Afrika képességeinek erősítése a jogszabályok, a minőség-ellenőrzés területén, az EU–Afrika partnerség megvalósítása az infrastruktúrák területén”. Lásd ebben a témában a 2008. szeptember 18-i, CESE REX/247 – CESE 1530/2008. számú, „EU–Afrika-stratégia” című véleményt.

2.4. A vizsgált közlemény célja a regionális integráció keretének és kontextusának újbóli meghatározása, valamint mérleg készítése a megfigyelt előrelépésekről és a jövőbeni kihívásokról. Szintén meghatározza az elérendő célkitűzéseket, és támogatott megközelítést ajánl ezek eléréséhez.

2.5. Ez a vélemény az Európai Bizottság közleményének ismeretese és lényegi tartalmának kiemelése után több általános, részletes és egyedi megjegyzést és megfigyelést kíván tenni. Ehhez felhasználja az EGSZB ebben a témában végzett összes munkáját – az előző véleményektől a különböző AKCS-régiók civil szervezeteinek részvételével megszervezett regionális szemináriumokon át a Brüsszelben, az AKCS-országok nem állami szereplőinek részvételével megrendezett konferenciáig.

3. Az európai bizottsági dokumentum lényegi tartalma

3.1. Miután vázlatosan ismertette a „változó környezetet”, az Európai Unió állandó és hosszú távú cselekvéseit, valamint számos új keletű politikai kezdeményezést az AKCS-országok regionális integrációja érdekében (a 10. Európai Fejlesztési Alap regionális tervei, a gazdasági partnerségi megállapodásokkal kapcsolatos intenzív tárgyalások stb.) a közlemény mérleg megvonására, az Európai Unió összehangolt cselekvésének ellenőrzésére és a követendő utak felvázolására hív fel az EU eszközeinek felhasználásával.

3.2. A múltbeli intézkedések mérlegét és a perspektívákat a következő négy fő fejezetben taglalja:

- a regionális integráció fő célkitűzései,
- az AKCS-országok regionális integrációjának eredményei és kihívásai,
- az EU támogató megközelítésének fejlődése, amely a következő 5 prioritásra épül:
  - a regionális intézmények erősítése,
  - integrált regionális piacok kialakítása,
  - a vállalkozásfejlesztés támogatása,
  - a regionális infrastruktúra-hálózatok összekapcsolása,
  - regionális politikák kialakítása a fenntartható fejlődés érdekében
- az EU eszközeinek leoptimalisabb kihasználása a politikai párbeszéd megerősítése által mind globális, mind regionális, mind nemzeti szinten, szisztematikusan támogatva a civil társadalom regionális fórumainak létrehozását vagy fejlesztését. E közösségi szintű megerősített támogatás révén jobban fel lehet használni a 10. Európai Fejlesztési Alapot.

4. Általános megjegyzések

4.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság munkáiban több ízben kitért az AKCS-országok regionális gazdasági integrációjának kérdésére.

4.1.1. Ily módon az EGSZB által szervezett három szemináriumon (2003 májusában Yaoundéban, 2004 októberében a Fidzsi-szigeteken és 2006 februárjában Bamakóban) a regionális integráció volt a központi téma, melyről két vélemény is született.

4.1.2. Ez a gondolat a 2005 júniusában, Brüsszelben megrendezett nem állami szereplők AKCS-konferenciáján nyert konkrét formát. A konferencia anyagában a következő található: „Az AKCS-országok alkalmazkodása a kereskedelmi nyitáshoz feltételezi regionális megerősödésüket. Meg kell gyorsítani a valódi közös piacok létrehozását Afrikában, a karibi és a csendes-óceáni térségben. Az ilyen alapokon jobban megszervezett országok jobban meg tudják védeni gazdasági és társadalmi érdekeiket a globalizációval szemben.”

4.1.3. Az EGSZB nemrégiben egy, Louis Michel európai biztos kérésére az EU–Afrika témában kidolgozott feltáró véleményben ⁽⁵⁾ a következőket írta: „**Afrika gazdasági fejlődése először és mindenekelőtt belső piacának elmélyítése által kell hogy történjen, amely képes belső növekedést elindítani, lehetővé téve a kontinens stabilizálását és világgazdasági helyzetének megszilárdítását. A regionális integráció és a belső piac fejlődése azok a támpontok, illetve ugródeszkák, amelyek lehetővé teszik Afrika számára, hogy megnyíljon a világszintű kereskedelem előtt.** Ebből a szempontból az EGSZB sajnálja a gazdasági partnerségi megállapodásokkal kapcsolatos regionális tárgyalások kudarcát, amelyek egyik témája a gazdasági integráció”.

4.2. Korábbi megfontolásai és állásfoglalásai fényében **az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság kedvezően fogadja a vizsgált közleményt** és az abban szereplő összes irányvonalat. Ezen túlmenően úgy ítéli meg, hogy a regionális integráció, tekintettel jelentőségére, a cotonou-i megállapodás 2010-es felülvizsgálatának egyik alkotóeleme kell hogy legyen, mind a partnerségi szereplők közös értékelése, mind pedig a rendelkezés kiemelt fontosságú újraindítása tekintetében az elkövetkezendő évekre.

4.3. Ugyanakkor sajnálja, hogy a vizsgált közlemény nem nyújt teljesebb, sőt átfogó listát és kritikai elemzést a mostanáig felmerült nehézségekről, amelyek fékeztek a regionális integrációt. Egy ilyen jellegű elemzés lehetővé tette volna annak megállapítását, hogy milyen nehézségeket kell elkerülni, valamint lehetővé tette volna az együttműködés javasolt irányvonalainak racionális meghatározását. Az EGSZB ezenkívül úgy véli, hogy a közlemény olvashatóbb és könnyebben érthető lett volna, ha a prioritások sorrendjét egyértelműbben megállapítják, a végrehajtási időszakban szükségszerűvé váló, az országok eltérő fejlettségi szintjéből adódó kiigazítások ellenére is.

4.4. Úgy véli, hogy a következőkben ismertetett általános és részletes megjegyzések keretében hasznos kiemelni bizonyos problémaköröket. Ezeket a közlemény néha vázlatosan érinti, néha nem is említi, de mivel az EGSZB véleménye szerint meghatározó szerepük van a regionális integráció elmélyítése szempontjából, indokolt kiemelésük és a folyamat sarokköveként, elkerülhetetlen és alapvető irányként való kezelésük.

5. Általános és részletes megjegyzések

5.1. Általánosan elfogadott tény, hogy a regionális integráció sikeres megvalósításához számos tényezőre van szükség. Ezek között szerepel a politikai szerepvállalás, a béke és a biztonság, a jogállamiság, a demokrácia, a közügyek megfelelő kezelése és a makroökonómiai stabilitás. Ezenkívül kedvező gazdasági környezetre van szükség a piacok hatékony működéséhez, nyitni kell a harmadik országok felé, megfelelően erős és pontos megbízatással rendelkező intézményekre, megfelelő forrásokra, politikai támogatásra, valamint a magánszféra és a civil társadalom megfelelő részvételére van szükség.

5.2. Mindazonáltal, amennyiben a regionális integráció megvalósításának előrehaladása a cél – és főként, ha a cotonou-i megállapodás ⁽⁶⁾ tág meghatározása szerinti elveket követjük – **elengedhetetlen a következő bekezdésekben kifejtett szempontok kiemelt figyelembevétele, amelyek hozzájárulnak az AKCS-országok fejlődéséhez. Az integráció ugyanis a fejlődés kulcsa, a fejlődés pedig elősegíti az integrációt.** Az EU-nak minden ponttal kapcsolatban meg kell tennie az összes lehetséges erőfeszítést.

5.3. **Béke és biztonság** – A fejlődés (főként Afrikában) és ezáltal a regionális integráció nem mehet végbe az országok megnövekedett stabilitása nélkül. Márpedig ezen országok számottevő részét végeláthatatlan konfliktusok sújtják. Az utóbbi tíz évben – a természeti erőforrásokkal, többek között gyémánttal és fával rendelkező országokban – Guineában, Libériában és Sierra Leonében a konfliktusok súlyos válságba sodorták a régiót, jelentős menekültáradatot eredményezve. És akkor a Szudánban pusztító dárfúri konfliktusról, az észak-ugandai „elfelejtett háborúról”, a koltán miatt kitört kivui mészárlásokról, az etnikai háborúkról – melyeknek része a ruandai népirtás –, a Közép-afrikai Köztársaság keleti és északi részének tartósan bizonytalan helyzetéről, Kongó, Mauritánia és a Fidzsi-szigetek instabilitásáról, a nemrég Kenyában és Zimbabweben felmerült nehézségekről még nem is szóltunk. Mindez rendkívüli mértékben akadályozza a regionális integrációt. A felsorolt államok nagyobb stabilitásához és a békéhez való hozzájárulás az Európai Unió egyik prioritása kell, hogy legyen a fejlődés előmozdítása érdekében, mely fejlődés maga is az integráció elmélyítéséhez vezetethet.

⁽⁵⁾ REX/247 – CESE 1530/2008, 2008. szeptember 18. Előadó: Gérard Dantin.

⁽⁶⁾ „(...) a regionális integráció olyan folyamat, melynek során közös megegyezéssel lebontják az országokat szomszédaiktól elválasztó politikai, fizikai, gazdasági és társadalmi korlátokat, és együttműködnek a megosztott és regionális közös erőforrások igazgatásában (...)”

5.4. *Az országok elsőbbsége* – Bár a regionális integráció az AKCS-országok fejlődésének alapvető feltétele, az elsőként az egyes államok fejlődése (7), gazdasági szintjük és politikáik komplementaritásának mértéke által megy végbe. Hiábavaló is lenne a még nem létező dolgok integrációját megkísérlni. A szállítás regionális integrációjára, az infrastruktúrák összekötésére csak akkor van lehetőség, ha az egyes államokban ezek jelen vannak, illetve kifejlesztésre kerülnek. Ebből a szempontból központi jelentősége van a nemzeti, majd regionális cselekvési tervek kidolgozásának (a nem állami szereplők részvételével), tartalmának és végrehajtásának. Az EU felelőssége főként az Európai Fejlesztési Alap rendelkezésre bocsátott eszközeinek felhasználásával kapcsolatban merül fel. Az EGSZB egyébiránt azt javasolja, szenteljenek kiemelt figyelmet a **kohéziós intézkedések finanszírozásának** abban az esetben, amikor a támogatást nagyon különböző gazdasági struktúrákkal rendelkező és nagyon különböző fejlettségi szintű országok regionális gazdasági integrációjához ítélik meg. Ellenkező esetben az orvoslás rosszabb lehet a betegségnél.

5.5. *Korrupció* – A probléma, főként Afrikában, gyakorlatilag minden társadalmi szinten jelen van, és fékezi a gazdasági fejlődést (8). Ennek következtében a regionális integrációra is fékezően hat (9). **Az EGSZB csodálkozását fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a közlemény seholy sem említi meg a korrupciót**, holott annak megszüntetése az Afrikai Unió egyik célkitűzése, és előkelő helyen szerepel a cotonoui megállapodásban (lásd a 30. cikk f. pontját). Kétségtelen, hogy a politikai és gazdasági következmények jelentősek, különösen az afrikai államok tekintetében, és a diplomáciának fontos szerepet kell játszania, azonban ez semmi esetre sem lenne elegendő. Amennyire igaz, hogy az EU mint finanszírozó nem kötelezheti partnereit a megvalósítandó cselekvések kiválasztására, ugyanígy igaz az is, hogy az ő kötelessége az együttműködési alapok megfelelő felhasználásának és megfelelő rendeltetésének biztosítása, mivel itt nem kevesebbről, mint az európai adófizető polgárok pénzéről van szó. Ezért az EGSZB azt szeretné, ha a 10. EFA-ból az integráció fejlesztésére szánt 1,75 milliárd euró folyósítását a felhasználás nyomon követhetőségéhez kötnék.

5.6. A növekedés tartalma tekintetében új irányvonal kijelölése a gazdaság, a termelői struktúrák s a szolgáltatói rendszerek differenciálódása által – A regionális gazdasági integrációt megkönnyítene a diverzifikált és növekvő piac. Mindez nem jön automatikusan létre a természeti erőforrások kiaknázásából, vagy a hagyományos mezőgazdasági és tömegtermelésből (cukornád, gyapot, banán, földimogyoró, kakaó stb.). A növekedés olyan feldolgozóipar kifejlesztésében rejlik, amely nagy hozzáadott értéket képviselő termékeket állít elő. Hosszú távon ez a legjobb eszköz a cserearányok romlásának elkerülésére, a pozitív részvétellel és a regionális gazdaság fejlesztésére (8).

5.7. *Az élelmiszerbiztonság, a vidékfejlesztés és a fenntartható fejlődés biztosítása* – Nem lehetséges regionális integráció, ha az integrációban részt vevő valamennyi országban nem biztosítják az élelmiszerbiztonságot (8). Le kell vonni a tanulságot a 2007. és 2008. évi élelmiszerválságból, valamint a jelenlegi élelmiszerválságból, mely a mezőgazdasági termékek és az energiaárak 2008-as jelentős emelkedése folytán következett be. A mezőgazdaság fokozatos fejlesztése – amely magában rejtje az élelmiszer-iparág létrejöttét, illetve fejlődését, valamint általában véve a fejlesztés vidéki dimenziójának új prioritását – csak komoly, strukturált, rövid, közép- és hosszú távon megtervezett állami, valamint regionális szintű agrár-, élelmiszerbiztonsági és vidékfejlesztési politika megteremtése által lehetséges. Ennek a politikának költségvetési szempontból prioritást kell élveznie a szó tágabb értelmében, és alkalmazkodnia kell az egyes országok sajátos követelményeihez, ezzel egyidejűleg pedig integrálnia kell a regionális megközelítést. Helyénvaló lenne, ha a 10. EFA segítségével olyan kiemelt mezőgazdaság-fejlesztési programot támogatnának minden AKCS-országban, amely illeszkedik a regionális integrációba. Szakítani kell a 9. EFA felhasználásának módszerével, amelynek során 78-ból mindössze 4 AKCS-ország tekintette kiemelt ágazatnak a mezőgazdaságot, a vidékfejlesztést pedig csak 15 választotta közülük. Ennek következtében a 9. EFA mindössze 7 %-át fordították a fenntartható fejlődésre és 1,1 %-át a kifejezetten mezőgazdasághoz kötődő tevékenységekre. Ebben a kérdésben a nem állami szereplők, különösen a mezőgazdasági termelők és a vidéki szervezetek, valamint a helyi önkormányzatok szélesebb körű, folyamatos és strukturált bevonása a fejlesztési politikák tartós megvalósításának döntő fontosságú eleme.

(7) Lásd az „EU–Afrika-stratégia” című véleményben (CESE 1530/2008) az EGSZB ezzel kapcsolatos elemzéseit és javaslatait.

(8) Lásd a 7. lábjegyzetet.

(9) Példaként említsük meg a Világbank 2008. májusi, Elefántcsontpart-ról szóló jelentését, amely a következőket írja: „A biztonsági erők zsaroló magatartása, valamint az útlezárásoknál történő visszaélések akadályt jelentenek az áruk és személyek szabad mozgása szempontjából az országban. Ezzel egyidejűleg a zsarolás negatív hatással van a gazdaságra is, mivel a szállítók évente 230 és 360 millió dollár közötti összeget »számítanak fel«, illetve »sajátítanak ki.« A tanulmány megemlíti, hogy a szóban forgó összeg az ország 2007-es költségvetéséből eszközölt befektetéseinek 35–50 %-át teszi ki.

5.8. *A magánszektor fejlesztése* – A magánszektor, annak megerősödése és differenciálódása kiemelt fontossággal bír a fenntartható fejlődés, a tisztességes munkahelyteremtés és így a szegénység csökkentése szempontjából. A magánszektor, főként az ipari jellegű kkv-k fejlesztése (8), amely növeli a kereskedelmi cserék lehetőségét, elengedhetetlen a sikeres integrációhoz. A fejlődésnek a következetesség érdekében a kkv-k regionális szintű szervezésének megerősítésével együtt kell járnia, és **ezzel párhuzamosan**

tekintetbe kell venni a humán erőforrások érvényre juttatását⁽¹⁰⁾, természetesen az oktatás és a képzés, de az egészségügyi kérdések tekintetében is: ide tartozik a HIV/AIDS elleni küzdelem⁽¹¹⁾, az ivóvízhez való hozzáférés, az egészségügyi ellátáshoz való könnyű hozzáférés (társadalombiztosítás), munkaegészségügy és -biztonság stb. Az EGSZB tehát örvendetesnek tartja, hogy az Európai Bizottság a vállalkozások, és főként a kvk-k fejlesztését a regionális integrációhoz nyújtott támogatásra irányuló tevékenysége egyik fő tengelyének tartja. E kérdésben a társadalmi párbeszéd, a kollektív tárgyalás és összességében a szociális partnerek szerepe a folyamat eredményességének szükséges elemei, elő kell tehát mozdítani azokat regionális szinten. Az ILO „PRO-DIAF”⁽¹²⁾ szakképzési programja keretében elősegítette a társadalmi párbeszéd kialakítását Nyugat-Afrikában. Az EGSZB szeretné – amint azt már több szeminárium vagy konferencia zárónyilatkozatában jelezte –, ha ez a példa megismétlődne az anglofon Afrika és a csendes-óceáni térség esetében is, mint ahogy az megtörtént a frankofon Afrika esetében, például a kollektív regionális megállapodás gondolatának kialakítása révén.

5.9. *Jó kormányzás* – A régióhoz tartozó államokban megfigyelhető rossz kormányzás különböző fajtái fékezik az integrációt, ezzel egyidejűleg pedig hátrányt jelentenek a közvetlen külföldi befektetések szempontjából. A jó kormányzással a maga teljességében kell foglalkozni, nevezetesen az emberi, a gyermeki és a munkavállalói jogok, a jogállamiság, a demokrácia tiszteletben tartása és a korrupció hiánya szempontjából⁽¹³⁾. Ennek velejárójaként a jó kormányzást, hogy hatékony legyen, a **politikai hatalomtól független**, erős szövetségek, reprezentatív szakszervezetek kell hogy segítsék mind munkaadói, mind pedig munkavállalói oldalról.

5.10. *A nem állami szereplők részvétele*⁽¹⁴⁾ – Az EGSZB üdvözlí, hogy a közlemény a regionális integráció folytatása érdekében szisztematikusan támogatja „a civil társadalom regionális fórumainak létrehozását vagy fejlesztését”. Ebből a szempontból jó lehetőségnek számít a gazdasági partnerségi megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalás. Ezt a lehetőséget jól megragadta a CARIFORUM–EU gazdasági partnerségi együttműködés, amely intézményesítette a nem állami szereplők részvételét a megállapodás végrehajtásának nyomon követésében. Mivel ez az elv a tudás megosztása által hozzájárul a regionális építkezés elmélyítéséhez, valamint annak a polgárok általi elfogadásához, érvényre juttatva ezzel az AKCS/EU partnerséget, **az EGSZB azt kéri az Európai**

Bizottságtól, valamint a tárgyalásokon részt vevő AKCS-országoktól, hogy ezt az elvet a jövőben minden regionális gazdasági partnerségi együttműködés esetében tartsák be. Mindazonáltal annak érdekében, hogy a kinyilvánított szándék tettekben is formát öltjön, hogy a civil társadalom teljesen és hatékonyan részt vegyen a regionális integrációs folyamatban, **mind politikailag, mind pedig pénzügyileg szükséges lenne a társadalmi-szakmai hálózatok létrehozása és/vagy megerősítése regionális szinten.** A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy ez nélkülözhetetlen állomása a koherens és hatékony párbeszéd regionális szintű megszervezésének a nem állami szereplők között.

Egy ilyen jellegű megközelítés megvalósításához a kudarc kockázata mellett is szükséges a cotonoui megállapodás végrehajtása során tapasztalt ide vonatkozó nehézségek figyelembevétele, különös tekintettel a **nem állami szereplők kapacitásának erősödésére.** Ez elengedhetetlen a szükségletek és az akár nemzeti, akár regionális szintű állami keretek gyakran tapasztalt gyengeségei fényében.

6. Részletes megjegyzések

6.1. *A kérdés továbbgondolása* – Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy értékelje a kulturális és etnikai szempontok, valamint a határfelosztások regionális integrációs erőfeszítésekre gyakorolt hatását, valamint azt, hogy ezek milyen esetleges cselekvésekkel csökkenthetők.

6.2. *Együttműködések létrehozása* – Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ösztönözze és/vagy támogassa az Európai Unió határmenyi régiói és az AKCS-országok vagy integrált –AKCS-régiók – amely régiók földrajzi egységüket az együttműködésnek köszönhetik, amely a különböző partnerek fejlődésének szükségessége miatt jött létre valamennyi fél érdekeinek figyelembe vételével – közötti regionális együttműködések.

6.3. *A gazdasági partnerségi együttműködések és a regionális integráció* – A 4.1.3. cikkben emlékeztettünk arra, hogy az EGSZB 2008 szeptemberében kiadott, „Az EU–Afrika-stratégia” tárgyában készült véleményében lényegében afeletti sajnálatát fejezte ki, hogy mostanáig (a CARIFORUM–EK kivételével) nem jöttek létre olyan gazdasági regionális partnerségi megállapodások, amelyeknek egyik célja éppen a regionális integráció. Napjainkban a regionális gazdasági partnerségi együttműködések helyett csak egyes országokat érdeklő, átmeneti gazdasági partnerségi együttműködések jönnek létre. Az EGSZB úgy véli, hogy ez a megközelítés fékezheti a regionális gazdasági partnerségi együttműködések létrehozását és így a regionális integráció kialakulását, mivel főként az egyes országok egyéni sajtáságait veszi figyelembe, nem pedig a régió identitását jelentő közös elemeket. Kiemelt figyelemmel kell kezelni ezt a helyzetet, amely megnehezíti majd a nemzeti gazdasági partnerségi együttműködések felváltását regionális gazdasági partnerségi együttműködésekkel.

⁽¹⁰⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet: 7.5. bekezdés és V. melléklet.

⁽¹¹⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet. Ehhez a ponthoz kapcsolódóan érdeklődéssel olvassuk újra Adrien Bedossa, 2006. májusi véleményét: „Afrika, mint szükséges prioritás: az európai civil társadalom nézőpontja”, CESE 753/2006.

⁽¹²⁾ „A szociális párbeszéd előmozdítása a frankofon Afrikában”.

⁽¹³⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet. Lásd a hatályos cotonoui megállapodás 30. cikkét.

⁽¹⁴⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet.

Ezen túlmenően az EGSZB szükségesnek tartja a már létrejöttéktől eltérő regionális csoportokat érintő gazdasági partnerségi egyezményekkel kapcsolatos tárgyalások regionális integrációra gyakorolt lehetséges következményeinek értékelését ⁽¹⁵⁾.

6.4. *Új erők megjelenése* – Számos AKCS-országban, különösen Afrikában, a „nagy hatalmú” gazdasági szereplők jellege megváltozott, és sokrétűbb lett. A jövőbeli politika hatékonyságának biztosítása érdekében hasznos lett volna, ha a közlemény elemzése magában foglalja a mindenütt való kínai jelenlét, az USA látható visszatérése, az indiai – valamint japán és koreai – behatolás kezdete által a regionális integrációra gyakorolt hatást. A vizsgált közlemény és **Az EU, Afrika és Kína: Útban a háromoldalú párbeszéd és együttműködés felé** ⁽¹⁶⁾című közlemény közötti összevetés is hasznos lett volna a regionális integráció tükrében.

6.5. A közlemény jóval azelőtt született meg, hogy a gazdasági világválság elérte volna mai méretét, ezért ez még nem szerepelhetett a közleményben. Az EGSZB véleménye szerint a válság csak igazolja, mégpedig még teljesebben, az integráció szükségességét. Az USA-ban vagy Európában tapasztaltak alapján azonban féltő, hogy ennek épp az ellenkezője valósul meg, és az állam

önmagába zárkózásának leszünk tanúi az önellátó működés és nacionalizmus jegyében ... jóllehet természetesen nem az Európai Unió határoz azokról a döntésekről, amelyeket az AKCS-országok majd meghoznak. Ugyanakkor a cottonoui megállapodás végrehajtása és a **regionális gazdasági partnerségi egyezmények** megkötése révén az EU-nak a tagállamok által kezdetben megígért pénzügyi kötelezettségek esetleges csökkentésének elkerülését célzó kiemelt figyelme, valamint a G20-ak fejlődő országok érdekében hozott határozatainak megfelelő végrehajtásának biztosítása révén központi szerepe van abban, hogy elkerülhető legyen az AKCS-országok gazdasági fejlődési irányának megfordulása. Ez migrációs hullámok növekedéséhez vezetne, annál is inkább, mivel az Európából a diaszpórán keresztül az AKCS-országok, különösen Afrika ⁽¹⁷⁾ felé érkező pénzeszközök volumene jelentősen csökkenhet.

Ezen túlmenően, a regionális dimenzió erősítése az AKCS-országok és különösen Afrika számára igen valószínű a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válsággal való proaktív szembenézés egyik konkrét lehetősége, hogy szerepet játszhasanak a globalizáció dinamikus jövőjében és ezáltal fejlődési kilátásokkal rendelkezessenek.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Mario SEPI

⁽¹⁵⁾ Például Afrikában a SADC 15 tagállamot foglal magában. 7 állam folytat közös tárgyalásokat Afrika déli része, 6 Afrika dél-keleti (ESA, Eastern Southern african Community) 1 Afrika keleti (EAC, Eastern Africa), 1 pedig Afrika középső részén.

⁽¹⁶⁾ COM(2008) 654 végleges.

⁽¹⁷⁾ Lásd: HL C 120., 2008.5.16., 82-88. o., „Migráció és fejlesztés: lehetőségek és kihívások”, előadó: Sukhdev Sharma.